

УДК 316.334

Галух Б. І., к.т.н., завідувач відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (b.halukh@mail.ru);

Драч М.П., проректор з науково-педагогічної роботи, доцент (mdrach@yandex.ru),

Чепига М.П., методист вищої категорії, професор;

Драчук А.О., доцент, к.вет.н., ©

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ ВІДПОВІДНО ДО НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ЗАКОНУ «ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ»

Описано, як впливає робота відділів працевлаштування на перспективу працевлаштування випускника університету в процесі вибору професії, актуальної на ринку праці, відповідно до нової редакції закону «Про зайнятість населення».

Ключові слова: працевлаштування, закон, професія, зайнятість, вибір, студент, організація, координування.

На сьогодні стан економіки, в умовах дефіциту вакансій, жорсткої конкуренції на ринку праці, великого дисбалансу між попитом і пропозицією, робочої сили, громадянам непросто зайняти відповідну нішу у трудовому житті. До того ж, підвищені вимоги працедавців до професійних якостей претендентів потребують набагато більше часу на пошук місця праці, що часто-густо призводить до тривалого безробіття з усіма його негативними наслідками.

Основною умовою для престижного працевлаштування молоді є рівень розвитку інтелектуальних і творчих задатків з метою успішного вирішення проблемних ситуацій у процесі пошуку місця праці. Випускникам все складніше знайти собі роботу навіть при дефіциті висококваліфікованих молодих спеціалістів із сучасним ринковим мисленням, здатних самостійно розв'язувати складні виробничі ситуації.

Проблем з працевлаштуванням молоді з кожним днем стає все більше, оскільки у наш час право на працю реалізується не через соціальні гарантії, а через особисту ініціативу. Зайнятість молоді з аграрних ВНЗ знижується у зв'язку із зменшенням кількості підприємств, зокрема, тваринницького профілю.

Майже половина безробітних у світі – молодь у віці від 17 до 24 років і ймовірність безробіття для молодих людей втричі вища, ніж для старших. В Україні також склалася подібна ситуація.

Передбачається деяке підвищення рівня працевлаштування молоді завдяки Закону України «Про зайнятість населення», який набув чинності з

1 січня 2013 року та удосконалює механізм регулювання зайнятості різних категорій молоді, враховує фінансово-соціально-економічні можливості держави, регіону та підприємства.

Відомо, що успіх будь якої справи на 84 % залежить від людини і лише 16 % – від ресурсного забезпечення. Це стосується, перш за все, університетів та НДІ, де питома вага творчих особистостей найвища, а це впливає на підготовку фахівців. В аграрному секторі працює майже 40 % від усього економічно активного населення України і значна роль у його розвитку належить фахівцям-інтелектуалам із нестандартним способом мислення.

Важливою проблемою для ВНЗ є працевлаштування випускників. Система державного замовлення та державного розподілу відходить у минуле, а це вимагає нових підходів та форм працевлаштування.

Споживачів робочої сили на ринку праці стає менше у зв'язку із закриттям низки виробництв через їх низьку конкурентну здатність. Це неминуче призводить до зменшення кількості баз виробничої практики, що утруднює становлення практичних навичок і фахового мислення майбутніх фахівців. Це, звичайно, демотивує не тільки студентів а й їх потенційних працевлаштувачів, без такої співпраці виплекати високоякісного фахівця неможливо.

Уже сьогодні в нашому університеті через відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників розроблено заходи щодо покращення системи працевлаштування (в тому числі і на рівні університету):

- психологічна підготовка студентів до працевлаштування в умовах ринку;
- вироблення навичок студентів щодо співставлення рівня своєї фахової підготовки з вимогами майбутньої роботи;
- навчання студентів-випускників складанню резюме;
- формування усвідомлення того, що студенти критично і якісно засвоїли вимоги потенційних роботодавців стосовно їх рівня підготовки та їх ділових якостей;
- підготовка випускників до співбесіди із роботодавцем: виховання психологічної стійкості щодо можливих запитань, вміння переконати роботодавця у власній необхідності, у тому, що наявний рівень підготовки, завзяття і працездатність сприятимуть успіхам в умовах жорсткої конкуренції;
- ознайомлення випускників університету і роботодавців із законом «Про зайнятість населення» від 05.07.2012р. № 5067- VI, який вступив в дію від 1 січня 2013 року і вводить певні правові механізми, в тому числі і щодо випускників ВНЗ.

Також розроблено рекомендації до МінАПК у законодавчому порядку:

- підвищити заробітну плату випускникам ВНЗ і проводити доплату із держбюджету до суми місячної заробітної плати впродовж перших 3 років на першому робочому місці згідно з розподілом випускників;

- у випадку відмови у роботі випускнику, який навчався за рахунок приватного підприємства, зобов'язати останнє виплачувати йому мінімальну заробітну плату впродовж 1 року;
- встановити доплати до окладів молодим працівникам відповідно до нової редакції закону «Про зайнятість населення»;
- реалізувати механізм фінансової підтримки підприємств, організацій та установ, які надають перше робоче місце випускникам ВНЗ згідно із законом «Про зайнятість населення»;
- створити окрему біржу праці для випускників аграрних вищих навчальних закладів;
- сприяти молоді у здобутті другої освіти, яка підвищить їх конкурентні переваги;
- ввести для студентів на випускному курсі за ОКР «Бакалавр» і «Магістр» навчання за програмами, які готують випускників до самостійного пошуку роботи, без допомоги держави. Залучати до цієї роботи також співробітників Державної служби зайнятості і представників великих агропідприємств;
- організовувати зустрічі з випускниками, які кілька років тому закінчили навчання та досягли певних успіхів у питаннях працевлаштування.

Пропоновані заходи апробовано нами в університеті, суттєво підвищили можливості працевлаштування випускників. Слід зазначити, що важливими досягненнями відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету, які призвели до зростання рівня працевлаштування випускників є:

- налагодження роботи деканатів і кафедр стосовно моніторингу працевлаштування випускників після завершення навчання в університеті;
- налагодження інформаційних зв'язків з обласними центрами зайнятості, обласними управліннями ветеринарної медицини та управліннями агропромислового розвитку Західного регіону. Це допомогло ширше інформувати випускників про наявність вакантних місць для працевлаштування;
- надання допомоги випускникам університету в написанні резюме: матеріали про випускників факультетів закладені на сайті університету;
- систематичне проведення ярмарків вакансій, презентацій компаній для студентів факультету ветеринарної медицини, біолого-технологічного факультету, факультету харчових технологій та екології і факультету економіки та менеджменту.

Вартий уваги також той факт, що чисельність випускників університету, закріплених за першим робочим місцем у 2012 році (рис. 1), зросла на 20,5 %, порівняно з 2009 роком, що, очевидно, є позитивним результатом діяльності відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників університету.

Рис. 1. Працевлаштування випускників університету.

Висновки:

1. Ефективність працевлаштування випускників – це неперервний процес, який визначається не лише актуальним рівнем розвитку економіки, а й спільною роботою роботодавців, закладів освіти і студентів, що вимагає постійного моніторингу ринку праці та гнучкості у системі підготовки фахівців для задоволення вимог роботодавців. Нова редакція Закону України «Про зайнятість населення», містить інновації як для працедавців, так і для тих, хто шукає роботу. Вони націлені на те, щоб підприємства були зацікавлені у забезпеченні легальною роботою працівників і веденні соціально відповідального бізнесу, а людина праці – у максимально повній реалізації свого професійного потенціалу. Таким чином можуть бути врегульовані попит і пропозиція на ринку праці.

2. Наполегливість молоді в здобуванні якісної освіти, спільно з реалізацією ефективної молодіжної політики держави, покращать ситуацію щодо рівня безробіття молоді, а це дасть поштовх зростанню рівня зайнятості в аграрній галузі виробництва, відтак – добробуту населення.

Література

1. Хміляр Д.Д. Проблеми працевлаштування випускників / Д.Д. Хміляр, А.О. Драчук, М.П. Чепига, Є.М. Верес // Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З Гжицького. – Том 14, № 3(53) – част. 4, – 2012, С. 288-291.

2. Драч М.П. Можливість працевлаштування, як важливий психологічний чинник / М.П. Драч, Б.І. Галух, М.П. Чепига // Вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З.Гжицького, – 2011, № 3(49) – с.119-123.

3. Драч М.П. Працевлаштування випускників університету / М.П. Драч, Б.І. Галух, М.П. Чепига, А.О. Драчук // Газета «Світ університету», № 3-4 (215), – 2011, С. 4-5.

4. Інтернет-ресурс: <http://www.semynozhenko.net/content/files/Ukraine>.

5. Логуш О.І. Рівень кваліфікації та працевлаштування випускників – основа розвитку виробництва / О.І. Логуш, С.О. Гладун // Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім.С.З.Гжицького, 2012, т.14 №3(53), С.265-268.

6. Логуш О.І. Проблеми, можливості і перспективи роботи підрозділів кар'єри університетів / О.І. Логуш // Матеріали 6-ї міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів», Донецьк. – 2012, №5. – С.50-53.

7. Мартинюк І.О., Паска М.З. Проблеми працевлаштування молоді в Україні / І.О. Мартинюк, М.З. Паска // Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З. Гжицького, том 14, № 3 (53), част. 4, С.273-278.

8. Сингаєвський В.А., Побігун А.М. Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів на сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу України / В.А. Сингаєвський, А.М. Побігун // Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З. Гжицького. – Том 14, №3(53), Част. 4, – С.279-283.

9. Закон України «Про вищу освіту» № 2984 - III від 17.01.2011.

10. Закон України «Про забезпечення молоді, яка отримала вищу освіту, першим робочим місцем шляхом надання дотації роботодавцю» № 2150 - VI від 04.11.2011р.

11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. № 1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів».

12. Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 р. № 59067-VI.

Summary

B.I. Halukh, M.P. Drach, M.P. Cheryha, A.O. Drachuk,
Lviv national university of veterinary medicine and biotechnology
named after S. Gzhyskyj

PROBLEMS AND PROSPECTS OF YOUTH EMPLOYMENT ACCORDING TO THE NEW WORDING OF THE LAW «ABOUT EMPLOYMENT OF POPULATION»

There was described influence of the departments of employment for the future job placement of university graduates, during the career choices which current on the labor market, according to the new issue of law «About Employment of Population».